

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 335/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co/18/2020-209 z 23. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. marca 2024 napáda rozsudok všeobecného súdu označený v záhlaví tohto uznesenia a navrhuje ho zrušiť a zároveň zakázať žalobcom pokračovať vo vzťahu k sťažovateľovi v porušovaní základných ľudských práv a slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.
2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého rozsudku a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení žalovaného v konaní vedenom na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 11C/48/2018, ktorého predmetom bolo zaplatenie sumy 12 500 eur s príslušenstvom za užívanie pozemku vo vlastníctve žalobcov. Rozsudkom č. k. 11C/48/2018-150 z 18. decembra 2019 okresný súd uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu 1 343,75 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 343,75 eur od 27. augusta 2018 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I), vo zvyšku žalobu zamietol (II) a uložil žalobcom povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania v rozsahu 78,50 %, pričom o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením (III).
3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali žalobcovia odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II zmenil tak, že zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne sumu 11 156,25 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10 656,25 eur od 27. augusta 2018 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, a žalobcom priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 7Cdo/126/2022 z 29. novembra 2023 odmietol pre nenaplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta rozpor predmetného rozhodnutia so zákonom, nesprávne vyhodnotenie dôkazov predložených sťažovateľom a neprihliadnutie na znalecký posudok č. 63/2019 znalca Ing. Pavla Patinku, z ktorého vyplýva neprimeraná výška nájomného, ktorú žalobcovia požadovali od sťažovateľa a ktorá má znaky úžery. Podľa sťažovateľa krajský súd pri svojom rozhodovaní vôbec nebral do úvahy Ústavu Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), Listinu základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Podľa mienky sťažovateľa je priznaná suma nájmu desaťnásobne vyššia, než je obvyklé nájomné, je preto evidentne nespravodlivá a v rozpore s dobrými mravmi a právnymi predpismi (§ 39 Občianskeho zákonníka, čl. 4 ods. 4 listiny). Sťažovateľ nerozporuje inštitút nájmu ako takého, ale jeho výšku, s ktorou sa krajský súd ako s podstatou sporu vôbec nevysporiadal. Z tohto dôvodu došlo podľa sťažovateľa k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže neúmerne vysoké nájomné je v rozpore s predmetným článkom dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania [§ 39 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Poskytnutie ochrany ústavnosti ústavným súdom predpokladá splnenie všetkých ústavných a zákonných predpokladov a podmienok konania pred ústavným súdom vrátane splnenia zákonom predpísaných náležitostí ústavnej sťažnosti (m. m. III. ÚS 663/2014). Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde môže prijať na ďalšie konanie iba také podanie, ktoré spĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu ustanovené týmto zákonom.

8. V rámci predbežného prerokovania ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľa nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti, a to z dôvodu, že v nej absentuje riadne a jednoznačne formulovaný petit, z ktorého by bolo možné zistiť, akého rozhodnutia sa sťažovateľ od ústavného súdu domáha, a ktorý by v prípade úspechu sťažovateľa mohol ústavný súd prevziať do výroku rozhodnutia.

9. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa v predloženom znení nemožno považovať za kvalifikovanú ústavnú sťažnosť, o ktorej by ústavný súd mohol konať a rozhodnúť. Jej nedostatok sa vzťahuje na sťažovateľom formulovaný návrh

na rozhodnutie (petit), ktorý nezodpovedá zákonným požiadavkám, keďže v petite sa sťažovateľ nedomáha vyslovenia porušenia niektorého základného práva alebo slobody či ľudského práva a základnej slobody konkrétnym porušovateľom práv (požiadavka plynúca z čl. 127 ústavy a § 123 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľ síce v rámci obsahu ústavnej sťažnosti uvádza, že napadnutým rozsudkom bolo porušené právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, no bez toho, aby porušenie tohto práva premietol do petitu ústavnej sťažnosti. Inak povedané, sťažovateľ vôbec nevymedzil, porušenie akých práv, vo vzťahu k akému rozhodnutiu a ktorého orgánu verejnej moci má ústavný súd vysloviť.

10. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) vymedzený v súlade s čl. 127 ods. 1 ústavy a § 45 a § 123 zákona o ústavnom súde, pretože sťažovateľom predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) nie je úplný a určitý, teda nie je vymedzený takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie v uvedenej veci, pričom v dôsledku uvedeného nedostatku by ústavný súd takto navrhovaný petit nemohol premietnuť do svojho rozhodnutia. Ústavný súd nemôže vybočiť z rámca návrhu na rozhodnutie určeného sťažovateľom, nemôže rozhodnúť o niečom inom alebo nad rámec a nemôže ani sám vykonať konverziu sťažovateľom chybné formulovaného petitu ústavnej sťažnosti.

11. Ústavný súd nepovažoval za účelné podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vyzývať sťažovateľa na odstránenie vymedzeného nedostatku ústavnej sťažnosti, keďže je daný aj iný dôvod, ktorý bráni preskúmaniu napadnutého rozsudku.

12. Jeho preskúmaniu bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorého obsahom je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, ktorých porušenie namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

13. Z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj jej príloh vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie a najvyšší súd jeho dovolacie námietky (takmer identické, ako vyplývajú z ústavnej sťažnosti) podrobil napriek odmietnutiu dovolania aj vecnému prieskumu, o čom svedčia najmä body 19 a 20 uznesenia najvyššieho súdu. Zároveň najvyšší súd uviedol, že správnosť vyhodnotenia vykonaných dôkazov súdom predstavuje skutkovú stránku sporu – skutkové otázky, ktoré nie sú prípustným predmetom dovolacieho prieskumu, a k uplatnenému dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP konštatoval, že žiaden odklon od ustálenej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu nezistil.

14. Rešpektujúc princíp subsidiarity, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd bol nepochybne tým orgánom právnej ochrany základných práv a slobôd, ktorý bol oprávnený posúdiť (a aj posudzovať) námietky sťažovateľa týkajúce sa zákonne aj ústavne súladného právneho posúdenia zásahov do jeho práv krajským súdom, a to na základe uplatneného mimoriadneho opravného prostriedku, teda dovolania. Záver najvyššieho súdu, ktorým odobril právne názory vyslovené krajským súdom

v napadnutom rozsudku (týkajúce sa opakovaného obnovenia nájomnej zmluvy medzi stranami sporu a rozporu výšky nájmu s dobrými mravmi), čo viedlo okrem iného k odmietnutiu jeho dovolania, však sťažovateľ vôbec nespochybnil, čo je potrebné vyvodit' zo skutočnosti, že rozhodnutie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania v ústavnej sťažnosti nenapadol; v sťažnostnej argumentácii ho spomenul iba ako informáciu, že mimoriadny opravný prostriedok podal so všeobecným vyjadrením, že „... sa konajúce súdy v rozpore s citovaným čl. 46 ods. 2 Ústavy SR vzdali svojej zákonnej právomoci a vôbec neskúmali rozhodnutia súdu prvej ani druhej inštancie z pohľadu ľudských práv a slobôd, ktorým je spravodlivosť sui generis a zároveň na spravodlivý proces“, bez uvedenia konkrétnych skutkových a právnych dôvodov o neústavnosti výsledku dovolacieho konania.

15. Ak sťažovateľ uplatňuje v ústavnej sťažnosti vo svojej podstate obdobné námietky, aké uplatnil aj v dovolaní, pričom oba tieto sťažovateľom uplatnené právne prostriedky smerovali/smerujú proti tomu istému rozhodnutiu odvolacieho súdu, bolo výlučnou procesnou možnosťou sťažovateľa v zmysle už uvedeného princípu subsidiarity učiniť predmetom ústavnoprávneho prieskumu rozhodnutie o dovolaní, a tak sa pokúsiť zvrátiť výsledok rozhodovania všeobecných súdov vo svoj prospech. Právomoc najvyššieho súdu totiž predchádza právomoci ústavného súdu (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde), pričom skorší právny prostriedok na ochranu základných práv a slobôd (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde) musí byť sťažovateľom uplatnený riadne a včas, až potom sa môže uchádzať o ochranu v konaní o ústavnej sťažnosti. Nie je prípustné, aby bolo to isté rozhodnutie (tu napadnutý rozsudok krajského súdu) paralelne predmetom prieskumu najvyššieho súdu a ústavného súdu – k takému prieskumu môže dôjsť len v postupnosti generovanej subsidiaritou právomoci ústavného súdu.

16. V popísanom prípade je vo všeobecnosti daná právomoc ústavného súdu, aby podrobil prieskumu rozhodnutie dovolacieho súdu z hľadiska, či dovolací súd nevybočil pri posudzovaní prípustnosti dovolania z ústavných medzí. Nie je však daná právomoc ústavného súdu podrobiť ústavnému prieskumu rozhodnutie odvolacieho súdu (a to ani na základe § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde, keďže sťažovateľ podal dovolanie a v ústavnej sťažnosti ani netvrdí, že niektorú sťažnostnú námietku nemohol uplatniť už v dovolacom konaní, a tejto situácie sa označená zákonná úprava z hľadiska zachovania lehoty na podanie ústavnej sťažnosti týka).

17. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2024

Peter Molnár
predseda senátu